

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

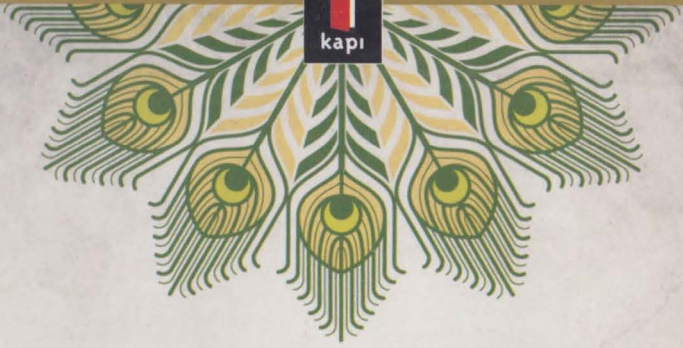
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HALİL CİBRAN GEZGİN

Kıssalar ve Hikmetler

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Türkçesi: Cahit Koytak

HALİL CİBRAN

1883 yılında Lübnan'da doğdu. Küçük yaşta ailesiyle birlikte Amerika Birleşik Devletleri'ne göçmüş olan Cibran, 1900'lerin başında Beyrut'ta da kısa bir süre yaşadı. Bir süre Fransa'da da yaşayan ve Rodin'in atölyesine devam eden şair, ömrünün büyük bölümünü ABD'de geçirmiş ve 1931 yılında hayata veda etmiştir.

Şiirleri bütün dünyada büyük yankıları uyandıran Cibran, dünyanın birçok diline çevrilmiş ve aynı coşkuyla okunmuştur. Hayatının etrafında örülen "efsanevi" gerçeklik, ona "deha" denilmesine yol açmıştır. Sadece şiir yazmakla kalmamış, resim yapmış ve resmin yanında sanatın birçok dalıyla ilgilenmiştir. Resimleri, dünyanın çok önemli galerilerinde halen sergilenmekte, şiirleri dünyanın çeşitli dillerine çevrilmekte ve kendisine sık sık atıf yapılmaktadır. 21. yüzyılın bazı "pop ikon"larının ondan söz etmesi, Cibran'a olan ilgiyi çoğaltmıştır. 1923 yılında yayımlanan *The Prophet* ("Nebi" / "Tanrı Elçisi") isimli kitabı, Cibran'a asıl ünü kazandıran kitaptır.

"20. yüzyılın en önemli filozoflarından biri" olarak da anılmaktadır.

CAHİT KOYTAK

29 Ocak 1949 yılında, Erzurum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı şehirde yaptı. Yüksek öğrenimini İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Fakültesi'nde tamamladı ve bu fakülteden 1974 yılında kimya yüksek mühendisi olarak mezun oldu.

Kısa bir süre mühendislik, sonra uzun yıllar serbest ticaret yaptı. 1994 yılından itibaren 15 yıl bir özel TV kuruluşunda, sinema yayınıını yönetti. İngilizceden, Fransızcadan kitaplar çevirdi. Şiirlerini *Diriliş*, *Kelime*, *Yöneliş*, *Yedi İklim*, *Kayıtlar*, *Defter*, *Kaşgar*,

Hece, *Yansıma*, *Le Poete Travaille*, *Kitaplık*, *Kırklar*, *Merdiven Şiir*, *Anlayış*, *BirNokta*, *Yeni yazı*, *Başka* v.b. dergilerde yayımladı. Haziran 2010'tan bu yana *Taraf* gazetesindeki köşesinde *Pazartesi günleri düzenli şiir yayımlıyor*.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kapı Yayınları 280
Edebiyat 74

Gezgin
The Wonderer
Kıssalar ve Hikmetler
Halil Cibran
Türkçesi: Cahit Koytak

1. Basım: Mart 2012

ISBN: 978-605-4322-92-3
Sertifika No: 10905

Mizanpaj: M. Atahan Sıralar

© 2012, Cahit Koytak
© 2012; bu kitabın yayın hakları Kapı Yayınları'na aittir.

Kapı Yayınları
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: bilgi@kapiyayinlari.com
www.kapiyayinlari.com

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftçavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa / İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Genel Dağıtım
Alfa Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu / İstanbul
Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

Kapı Yayınları, Alfa Yayın Grubu'nun tescilli markasıdır.

gezgin

kıssalar ve hikmetler

Halil Cibran

Türkçesi: Cahit Koytak

GEZGİN

Kavşakta rastladım ona. Bir harmani ve bir âsadan başka bir şeyi yoktu. Yüzünde bir hüznün örtüsü; selamlaştık. “Evimi onurlandırın, misafirim olun.” dedim ona.

Benimle geldi. Karım ve çocuklarım kapıda karşıladılar bizi. Onlara gülümsedi. Onlar da hoşnut oldular bu Tanrı misafirinden.

Sonra hepimiz birlikte sofraya oturduk. Misafirin varlığı, merakla karışık bir mutluluk veriyordu bize. Sessiz ve gizemli biriydi.

Yemekten sonra ocak başında toplandık. Ve ben gezilerini, gezip dolaştığı yerleri sordum ona.

O akşam ve ertesi akşam pek çok hikâye anlattı bize. Benim burada kaydettiklerim, kendisi yumuşak huylu, geniş yürekli biri olsa da, yaşadığı hikâyelerin acılığıyla, iç daraltan hüznüyle beslendi. Bunun içindir ki, bu hikâyeler onun teptiği yolların tozuyla ve gösterdiği sabrın bereketiyle yoğrulmuştur.

Gezgin, üç gün sonra evimizden ayrıldığında, aileden hiçbirimiz, evden çıkıp gidenin bir misafir olduğunu hissetmedik. Sanki aileden biri biraz önce bahçeye çıkmış da, birazdan dönecekmiş gibiydi.

GİYSİLER

Günlerden bir gün Güzellik’le Çirkinlik karşılaşmışlar denizin kıyısında. Biri ötekine, “Gel yüzelim denizde,” demiş,

Ve bunlar üzerlerindekiyi çıkarmış, başlamışlar suları kulaçlamaya. Bir süre sonra, Çirkinlik kumsala çıkmış ve Güzelliğin giysilerini giyinip kuşanarak kendi yoluna gitmiş.

Neden sonra Güzellik de denizden çıkmış ve bulamamış, bıraktığı yerde giysilerini. Çıplak kalmayı çok utanç verici bulduğu için de, çaresiz, Çirkinliğin bıraktığı giysileri giymiş üzerine. Ve o da kendi yolunu tutmuş.

İşte o gün bu gündür karıştırır erkekler de, kadınlar da Güzel Olan'la, Çirkin Olan'ı birbirine.

Yine de, Güzelliğin yüzüne bakınca, üzerindeki giysiye aldanmadan, onu hemen tanıyanlar olduğu gibi, Çirkin Olan'ı yüzünden tanıyan ve altında gizlendiği örtülere kanmayan keskin görüşlü insanlar da vardır.

KARTAL VE TARLA KUŞU

Bir tarlakuşu ve bir kartal yüksek bir tepenin doruğunda karşılaşmışlar birbirleriyle.

Tarlakuşu, kartala, “Sabahı şerifler hayırlı olsun, efendim,” demiş. Kartalsa, Tarlakuşunu tepeden turnağa süzmüş ve gagasının ucuyla öyle, “Günaydın,” diye karşılık vermiş.

Tarlakuşu, “Umarım her şey yolunda gidiyordur, efendim,” demiş.

“İyi, iyi,” demiş Kartal, “bizim için her şey yolunda, yolunda olmasına da, fakat, ben konuşmadan ve senin konuşmana da daha izin vermeden böyle ağzını açabildiğine göre, korkarım ki, benim, kuşların padişahı olduğumdan haberin yok senin...”

Tarlakuşu, “Fakat yanılmıyorsam, demiş, biz aynı ailedeniz.”

Bunun üzerine, kartal ona küçümseyici bir bakış atarak, “Kim demiş, aynı aileden olduğumuzu?” diye köpürmüştü, “kim demişse halt etmiş.”

O zaman tarlakuşu, “Fakat size hatırlatmak isterim ki, diye yetiştirmiş, ben de sizin uçtuğunuz kadar yükseklerde uçabilirim. Ben ayrıca, güzel güzel şakıyabilir ve şarkılarımla yeryüzündeki öteki yaratıklara neşe verebilirim. Ama siz sesinizle ne hoşnutluk, ne neşe veriyorsunuz çevrenize.”

Bu sözlere çok öfkelenen kartal, “Hoşnutlukmuş, neşeymiş! Seni kendini beğenmiş küçük yaratık seni!” diye gürlemiş, “gagamın bir tek hamlesiyle paramparça edebilirdim şimdi seni. Pençemin altında kaybolacak büyüklüktesin zaten.”

Bunun üzerine tarlakuşu, kanatlarını açıp kartalın sırtına doğru havalanmış ve onun, ne gagasıyla, ne pençeleriyle ulaşamayacağı yerden, tüylerini gagalamaya başlamış. Kartal bu işe çok hiddetlenmiş. Hemen kanatlarını açıp, tarlakuşunun çıkamayacağı kadar yükseklerle uçabilir ve bu küçük beladan kurtulabilirmiş, fakat gelin görün ki, bu küçük şeytandan kaçmayı yedirememiş gururuna. Tarlakuşu da zaten göz açtırmıyormuş ona. Kartal, sonunda sırtından aldığı küçük küçük fakat ardı arkası gelmeyen darbeler altında bitkin düşmüş ve öncekinden kat kat daha büyük bir öfke ve gurur kırıklığı içinde, günün getirdiği bu talihsizliğe lanet okuyarak, tam da heybetle dikilip durduğu doruktaki kayanın dibine yığılıvermiş.

O sırada oradan geçen ve olup biteni izleyen küçük bir kaplumbağa kendini tutamamış, koyuvermiş kahkahayı. Ve o kadar gülmüş, o kadar gülmüş ki, gülmekten sırtüstü yere yıkılıvermiş.

Kartal kaplumbağaya bakmış ve “Seni dünyanın en mıymıy sürüngenini seni,” demiş, “seni, dünya yavaşlık şampiyonu seni; nedir bu kadar rezilce güldüren seni?”

Kaplumbağa, “Nasıl gülmeyeyim ama? Görüyorum ki, sen kartal hazretleri, bir merkebe dönüşmüşsün, huysuz bir merkebe; sırtında da minik bir binici var, bu minik tarlakuşu. Diyorum kendi kendime, bak akıllı kaplumbağa, rüyanda kuş olacaksan, ya küçük bir kuş ol, ya da, sen sen ol, büyük konuşma.”

Kartalsa, “Sen kendi işine bak,” dedi, “sen kendi işine! Kardeşim tarlakuşuyla benim aramda, aile içi bir mesele bu. Öyle uluorta sokma burnunu bizim işlerimize.”

AŞK ŞARKISI

Bir zamanlar, bir şair bir aşk şarkısı yazdı. Güzel bir şarkıydı bu. Ve bu şair bu şarkıyı çoğalttı ve kadın, erkek dostlarına, tanıdıklarına ve bu arada, bir tek defa gördüğü bir genç bayana gönderdi. Bu kadın uzaklarda, dağların ardında bir yerde yaşıyordu.

Aradan bir ya da iki gün geçmemişti ki, bir haberci o genç bayandan bir mektup getirdi bu şaire. Genç bayan, mektubunda, “Sizi temin ederim ki, benim için yazdığınız aşk şarkısı beni derinden sarstı, büyüledi. Hemen gelin ve babamla, annemle tanışın. Sonra da nişan için gereken hazırlıkları yapmaya başlayalım.”

Şair kısa bir cevap yazdı bu genç bayana, “Değerli dostum,” dedi, “size gönderdiğim şey, bir şairin yüreğinden kopan soyut bir aşk şarkısıydı sadece; her erkeğin her kadına söyleyebileceği cinsten bir aşk şarkısı, hepsi o kadar.”

Bunun üzerine, genç bayan şu cevabı yazdı şaire: “Seni ikiyüzlü adam! Kendi sözcüklerine ihanet eden yalancı seni! Senin yüzünden, bugünden böyle, mezara gireceğim güne kadar nefret edeceğim bütün şairlerden.”

GÖZYAŞLARI VE KAHKAHA

Bir akşamüzeri Nil kıyısında bir sırtlan bir timsahla karşılaşmış. Bu ikisi medenice selam vermişler birbirlerine.

Sırtlan, “Gününüz nasıl geçiyor bugün, beyefendi?” demiş timsaha.

Timsah, “Sorma, kötü,” demiş, “her günkü gibi yine çok kötü! Başka nasıl geçsin ki, ne zaman şu ya da bu sebeple duyduğum bir acıdan, bir kederden dolayı ağlayacak olsam, öteki yaratıklar hemen, ‘sahici değil, kanmayın, timsah gözyaşları, bunlar,’ diye kestirip atıyorlar. Bu söz çok yaralıyor beni.”

Bunun üzerine sırtlan, “Bu söz yüzünden çektiğiniz acıdan, kederden söz ediyorsunuz, anlıyorum sizi, anlıyorum, fakat bir de beni düşünün. Dünyanın güzelliklerini görüyor, izliyorum; onun harikalarını, mucizelerini... Ve bunları gördükçe de, kendi çirkinliğim hiç aklımdan çıkmadığı için, gerçek bir hoşnutlukla olmasa da, herkes nasıl gülüyorsa, ben de işte öyle gülmeye çalışıyorum. Ve ormandaki mahluklar hemen yapıştırıyorlar: “Olup olacağı sahte, derinliksiz, bir sırtlan gülüşü, işte!”

Çok güzel, çok sevimli bir kız gelmişti köyün birinden Panayır'a. Bir gülün, bir zambağın güzelliği vardı bu kızın yüzünde. Saçları günbatımı rengindeydi; dudaklarında tıpatıp tan vakti gibi ışıyan bir gülümseme dolaşıyordu her an.

Bu görülmemiş güzellikteki yabancı kız ortalarda görünür görünmez, genç adamlar onu hemen fark ettiler ve etrafını sarıverdiler onun. Biri dans etmek istedi onunla, biri bir pasta kesip dağıttı onun onuruna. Ve yanaklarından öpmek için yanıp tutuştu hepsi, yanıp tutuştu, doğal olarak. Neden olmasındı, ne de olsa, Panayır günüydü bugün.

Fakat kız şaşırıp kaldı gördüğü bu ilgiden; biraz ürktü, büyüklük duygusuna kapıldı biraz da. Ve genç adamlar hakkında kötü şeyler düşündü, hırçın davrandı onlara. Kınadı, azarladı onları. Hatta birkaçının yüzüne vurdu. Sonra da kaçıp uzaklaştı onlardan.

() akşamüzeri eve dönerken, yolda kendi kendine, “Tiksindim,” dedi, “dayanılır gibi değildi. Ne kadar da kötü terbiye almış kimselerdi bütün o genç adamlar! Her türlü tahammülün ötesindeydi, kısacası, her biri.”

Aradan bir yıl geçti ve bu sevimli kız yıl boyunca pek çok panayırı ve panayır-lardaki genç adamları geçirdi aklından. Derken, döndü dolaştı Panayır zamanı geldi yine. O zaman yine yüzü zambaklar, güller gibi güzel, saçlarında güneşin battığı, dudaklarında tan yerinin gülümsediği güzeller güzeli genç bayan Panayır’da görünüyordu.

Ama bu sefer, genç adamlar onu görürnce, yüzlerini öteye çevirdiler. Ve gün boyunca yalnız başına dolaşıp durdu Panayır güzeli Panayır'da, ama başını çevirip bakan olmadı ona.

Ve akşamüzeri eve dönerken, yolda kendi kendine, "Tiksindim," dedi, "sıkıldım bütün gün. Nasıl da kaba ve kötü terbiye görmüş bütün o genç adamlar. Dayanılır gibi değildi, doğrusu. Her türlü tahammülün ötesindeydi her biri."

P R E N S E S

Vaktiyle Şavakis'te bir prens yaşarmış ve bu prens, kadın erkek, genç yaşlı herkes tarafından çok sevilirmiş. Hatta o yörede kırlardan, bayırlardan ve ormandan yabani hayvanlar bile onu görmek, ona sevgilerini göstermek için gelirmiş.

Fakat herkes, prensesin, yani prensin karısının, onu sevmediğini, hayır, hatta ondan nefret ettiğini bilirlermiş.

Günlerden bir gün, komşu şehrin prensesi Şavakis prensesini ziyarete gelmiş. Bu iki kadın yemişler, içmişler, sohbeti kolaylaştırmışlar. Derken söz dönmüş dolaşmış prenseslerin kocalarına gelmiş.

Şavakis prensesi, hararetli bir ifadeyle, "Yıllar, yıllar önce evlenmiş olsanız bile," demiş, "sizin Prensle tattığınız saadeti kıskanmıyorum desem, yalan söylemiş olurum, şekerim. Bense nefret ediyorum kendi kocamdan. Çünkü sadece bana ait değil o. Halkına, halkı yetmiyor bir de kurda kuşa, dağa taşa bölünüyor o. Bu yüzden de mutsuz, talihsiz bir kadını ben."

Bunun üzerine, konuk prenses, ev sahibini şöyle bir süzmüş ve "Bak kuzum," demiş, "benim anladığım kadarıyla, gerçek şu ki, sen kocanı seviyorsun. Evet, se-

viyorsun ve onun için hâlâ harcanmamış bir tutku besliyorsun içinde. Ama kadında hayat, bahçeye uğrayan bahar mevsimine benzer. Büründüğü renklerle adeta bağırarak göstermek ister kendini. Zavallı ben ve kocam, mesela, biz sessizce katlanıyoruz birbirimize. Ve bunu siz ve başkaları mutluluk sanıyorsunuz.”

YILDIRIM

Vaktiyle bir piskopos vardı, şehrin birinde. Fırtınalı bir günde Hıristiyan olmayan bir kadın geldi katedrale ve piskoposun huzuruna çıktı. “ben Hıristiyan değilim,” dedi ona, “benim için de kurtuluş var mı cehennem ateşinden, muhterem peder?” diye sordu ona.

Piskopos kadını baştan ayağa süzdükten sonra, “Yoo,” dedi, “üzgünüm, kurtuluş yalnızca vaftiz edilmiş olanlar için düşünülebilir.”

Fakat o daha sözlerini bitirmemişti ki, şimşek çaktı ve gökyüzünden çok güçlü bir yıldırım düşüverdi katedralin üzerine. Ve bir anda her yan alevler içinde kaldı.

Katedrale koşan şehrin insanları vaftizsiz kadını kurtardılar, fakat piskoposa ulaşamadılar. Bütün çabalara rağmen, alevlerin içinde kalmıştı o.

KEŞİŞ VE YABANİ HAYVANLAR

Vaktiyle, yeşil tepelerin arasında, kuytu bir yerde bir tariki dünya yaşıyordu. Gönlü su gibi duru, kalbi tertemiz biriydi, bu yalnız adam. Ve karada iki ya da dört, yahut daha çok ayaklı, havada da iki kanatlı bütün mahlukat çiftler halinde ona gelirler; o da onlarla tatlı tatlı sohbet, muhabbet ederdi. Bu ziyaretçiler onun yakınına kadar sokulup, sımsıcak bir hoşnutluk içinde onu dinler, dinlerken de ona yaklaştıkça yaklaşır, her yanından sevgiyle kuşatırlardı onu. Bu muhabbet sofrası, gece çöküp de, keşiş dua ve kutsamalarıyla onları rüzgâra ve ormana emanet ederek her birini ya da her grubu ayrı ayrı uğurlayınca kadar dolar taşardı gönlün mevhibeleriyle.

İşte yine böyle bir akşam, keşiş konuklarına sevgiden söz ederken, bir leopar başını kaldırdı ve ona, “Bize sevgiden, aşktan falan bahsediyorsunuz, bu iyi, iyi de, muhterem peder, nerede sizin eşiniz, sevgiliniz, peki?” diye sordu.

“Eşim yok benim,” diye yanıtladı bunu keşiş, başını önüne eğerek.

İşte o zaman dinleyici kalabalığından bir hoşnutsuzluk uğultusu yükseldi. Aralarında,

“Bu haliyle bize nasıl sevgiden ve se-
vişmekten söz edebilir keşîş efendi; ve bu
söylediklerinin doğruluğuna nasıl güveni-
lebilir, kendisi hiçbir tecrübe yaşamamış-
ken bu bahirde?” diye konuşmaya başladı-
lar. Ve küçümseyen bakışlarla hızla onun
yanından ayrıldılar.

O gece keşîş döşeginde yüzüstü uzandı
ve kendi göğsünü yumruklayarak acı acı
ağladı.

TANRI-ELÇİSİ VE ÇOCUK

Tanrı-Elçisi Şaria, kendisine doğru koşan bir çocuk gördü bir bahçenin yakınında. Çocuk onun yanına varınca, “Gününüz aydın olsun, Efendim,” dedi. Şaria da, “Sizin de gününüz aydın olsun, Efendim,” dedi çocuğa, “Görüyorum ki, yalnızsınız.”

Bunun üzerine, çocuk, “Dadımın gözetiminden kurtulmak bayağı vaktimi aldı,” dedi, “o benim hâlâ şu çitlerin arkasında olduğumu düşünüyor. Ama siz de görüyorsunuz, buradayım işte.” Sonra Tanrı-Elçisinin yüzüne baktı ve “Siz de yalnızsınız. Sizin neniz var dadınızla aranızda?” diye sordu.

Tanrı-Elçisi, “Ah evet, bu apayrı bir mesele,” diye yanıtladı, “aslına bakarsanız, onun gözetiminden kaçmak konusunda çok da başarılı olduğum söylenemez benim. Mesela, daha biraz öncesine kadar, ben bu bahçeye girerken arkamdan, çitlerin ötesinden beni gözetliyordu.”

Çocuk ellerini birbirine çarptı ve “Öyleyse, siz de dadınızdan kaçırıyorsunuz benim gibi! Güzel bir şey değil mi ama, bu kadar sıkı bir gözetimden kurtulmak?” dedi ve cevabı beklemeden ekledi, “Peki, kimsiniz siz?”

“Beni Tanrı-Elçisi Şaria diye çağırıyorlar,” dedi, “ya siz, siz kimsiniz, peki?”

“Ben sadece kendimim şimdi,” dedi çocuk, “dadımsa kendi bildiği beni arıyor, nerede olduğumu da bilmiyor şu an.”

Adam göklere bakarak, “Epeyce zamandır ben de kaçıyorum dadımdan,” dedi, “ama eninde sonunda bulup çıkaracak beni.”

Çocuk, “Ben de biliyorum, benimki de bulacak beni,” dedi.

Bu sırada, çocuğun ismini çağıran bir kadın sesi işitildi. “Bak, gördün mü,” dedi çocuk, “söylemiştim size.”

Ve aynı anda yukarılardan, bir başka ses işitildi, “Neredesin Şaria?”

Tanrı-Elçisi, “Gördün mü, işte beni de buldular,” dedi.

Ve bakışlarını yukarılara kaldırdı,
“Buradayım, burada.” diye seslendi.

İNCİ

Bir istiridye, komşu istiridyeye, “Karnımda çok feci bir ağrı var. Ağır ve yuvarlak bir ağrı... İstirap içindeyim,” demiş.

Komşu istiridye, kendini beğenmiş bir edayla, “Şükürler olsun göklere ve denize,” diye karşılık vermiş ötekine, “en küçük bir ağrı yok benim karnımda. Sapasağlam hissediyorum kendimi. Her şey saat gibi işliyor, tütütü, nazar değmesin, saat gibi, içimde de, dışımda da.”

O sırada oradan geçen bir yengeç kulak misafiri olmuş bu iki istiridyenin konuşmalarına ve kendini çok çok iyi, sapasağlam hisseden istiridyeye, “Evet,” demiş, “gerçekten de sapasağlam görünüyorsunuz siz, bayan. Fakat müthiş ağrıları, sancıları olan komşunuz, görülmemiş güzellikte bir inci taşıyor karnında, kabuğunun altında. Buna ne dersiniz?”

RUH VE BEDEN

Bir adamla bir kadın, Bahar’a açılan bir pencerenin önünde birbirlerine dokunacak kadar yakınca oturmuşlardı. Kadın, “Seni seviyorum,” dedi erkeğe, “âşığım sana. Çünkü yakışıklısın, zenginsin, güzel giyinmesini biliyorsun.”

Erkekse, “Ben de seni seviyorum,” diye karşılık verdi kadına, “ben de sana âşığım. Çünkü harikulâde bir düşüncesin, insanın eliyle tuttuğu güzelliklerden apayrı bir güzellik, apayrı bir şarkısın rüyalarımda işittiğim.”

Bunu duyunca, kadın öfkeyle yüzünü öteye çevirdi ve “Efendim, lütfen şimdi rahat bırakın beni. Çünkü ben ne bir düşünceyim, ne sizin rüyalarınızda duyulan bir şarkı. Bir kadını ben, bir kadın. Beni bir kadın olarak arzulamanızı isterdim ve doğmamış çocuklarınızın annesi olarak değer veriyor olmanızı.”

Ve hemen ayrıldılar.

Ayrılırken, adam, içinden, “Bak işte, bir rüya daha sislerin içine gömüldü şimdi.” dedi.

Ve kadın da, “Beni bir sise, bir rüyaya dönüştüren adamdan ne hayır gelirdi ki zaten?” diye geçirdi içinden.

H Ü K Ü M D A R

Sadik ülkesinin halkı, isyancı sloganlar atarak hükümdarlarının sarayını kuşatmışlardı. Çok sürmedi, hükümdar, bir elinde tacı, ötekinde âsâsı, saraydan dışarı çıktı ve sarayın merdivenlerinden aşağı inmeye başladı. Onun bu cesur tavrı ve görkemli görünüşü kalabalığı susturmaya yetti. Şimdi halkın önünde, onların arasındaydı. “Dostlarım,” diye seslendi halkına, “artık benim tebaam olmak istemeyen dostlarım, iyi bir karar, bu. Beni de rahatlattı. Buyurun alın, işte bırakıyorum tacımı da, âsâmı da sizin elinize. Ve bundan böyle, içinizden biri olmak istiyorum ben de. Evet, sizler gibi biri, fakat sizinle beraber çalışmak ve ortak talihimizi iyileştirmek isteyen biri... Anlaşıyor ki, artık bir hükümdara ihtiyacınız yok. Anlıyorum sizi. () halde, hemen hep birlikte tarlalara, bağlara, bahçelere, dükkânlara ve atölyelere koşalım. Siz sadece hangi tarlaya, hangi bağa bahçeye ya da hangi tezgâha gideceğimi söyleyin bana yeter. Her biriniz bir hükümdarsınız bundan böyle.”

Halk donup kalmıştı; tam bir sessizlik çökmüştü kalabalığın üstüne. Çünkü hoşnutsuzluklarının kaynağı olarak gördükleri

hükümdar tacını, tahtını ve âsâsını onlara bırakmış, bir anda onlardan biri oluvermişti işte.

Hükümdar böyle yapınca, kalabalık hemen çözülürdü. Herkes kendi yoluna, kendi işine döndü. Hükümdar da bir çiftçinin peşine takılıp onun tarlasında çalışmaya gitti.

Fakat Sadik ülkesinde işler, bir hükümdar olduğu günleri aratmakta geç kalmadı. Eskisinden daha yoğun bir hoşnutsuzluk bulutu çöktü ülkenin üzerine. İnsanlar çarşıda pazarda baş gösteren başıbozuluktan hiç mi hiç hoşnut olmadıklarını, bir tek hükümdar tarafından yönetilmeyi yeğlediklerini yüksek sesle dile getirir oldular. Yaşlısı, genci, tek bir söz çıkıyordu her ağızdan ve “Hükümdarımızı istiyoruz,” diye bitiriyordu herkes başladığı her sözü, her yerde.

Derken gruplar halinde Hükümdar’ı aramaya çıktılar ve bir tarlada çalışırken buldular onu. Alıp saraya getirdiler, tahtına oturtular; başına tacını giydirdi, eline hükümdarlık âsâsını verdiler. Ve ona “Şimdi dirayet ve adaletle yönet bizi,” dediler.

Hükümdar, “Pekâla,” dedi, “sizi bu sefer gerçekten dirayetle yöneteceğim. Sizi adaletle yönetmem içinse Tanrı yardımcım olsun, benim.”

Gel zaman git zaman, hükümdarın huzuruna girmek için bir grup erkek ve kadın izin istedi. İçeri girince de, bunlar, hizmetinde çalıştıkları, mülkünde yaşadıkları bir beyi şikâyet ettiler hükümdarlarına. Hükümdar hemen o beyi huzuruna getirtti ve ona, “Tanrı’nın terazisinde her bir insanın hayatı, öteki herkesin hayatıyla aynı ağırlıktadır,” dedi. “sen, senin tarlanda, bağında bahçende çalışan insanların değerini bilmediğin için, onların hizmetinden yararlanamayacaksın artık. Şu andan itibaren sürgünsün; tasını tırağını topla ve çık git sana emanet edilen mülkten. Ebediyen terk edeceksin bu ülkeyi de.”

Bir başka gün bir başka grup çıktı hükümdarın huzuruna ve onlar da hizmetinde bulundukları bir malikânenin sahibesini, zalimce davranışlarından ötürü hükümdarlarına şikayet ettiler. Bu malikâne sahibesi de derhal yargı önüne çıkarıldı ve kendisine, “Toprağımızı işleyenler, bağımıza, bahçemize bakıp ürün kaldıranlar, onların hazırlayıp soframıza koydukları ekmeği yiyen, şarabı içen bizim gibilerden daha soylu, daha onurludurlar. Ve sen bu gerçeği bilmediğin yahut bilmezden geldiğin için bu ülkeyi terk edeceksin,” denerek, ülkeden sürgün edildi bu kadın da.

Sonraki günlerden birinde de bir başka grup huzura çıkıp piskopostan şikâyet ettiler. Bu piskopos, tapınak inşası için halka taş taşıtıyor, taş yontturuyor, fakat onlar yiyecek ekmek bulamazken, kendi topladığı yardımlarla dibini köşesini altınla, gümüşle dolduruyor, çalışanlara da zırnık koklatmıyordu.

Kral bu piskoposu da huzuruna getirtti ve ona, “Piskopos efendi,” dedi, “göğsünde taşıdığın o haç, hayata hayat katmak erdemini simgeliyor olmalı. Fakat sen tersini yapıyor, insanların hayatını zorlaştırıyor, kimseye hakkını vermiyorsun. Bunun içindir ki, bu andan tezi yok, ülkeyi terk et ve bir daha da döneyim deme buraya.”

Her gün, bu örneklerde olduğu gibi, kralın kabul salonu uğradıkları haksızlıklardan şikâyet eden insanlarla dolup taşıyor ve yine her gün bir sürü suçlu, zorba ya da zalim ülkeden sürgün ediliyordu.

Sadık halkı bu adil yönetim karşısında şaşkına dönmüştü. İçleri sevinç ve güvenle doluydu.

Gel zaman, git zaman, günlerden bir gün kadın, erkek, genç, yaşlı, büyük bir kalabalık yine sarayın önünde toplandılar ve hükümdarı dışarı çağırdılar. Hükümdar da, daha önce yaptığı gibi, yine bir eline tacını, diğerine de hükümdarlık âsâsını alarak sarayın önüne çıktı. Ve toplanan kalabalığa,

“Şimdi ne istiyorsunuz benden?” diye sordu ve ekledi, “Bakın, bana emanet ettiğiniz şeyleri işte yine size iade ediyorum. Buyurun alın!” dedi.

Fakat kalabalık bu sefer, “Hayır, hayır, asla geri istemiyoruz onları. Sen bizim dürüst, adil ve dirayetli kralımızsın. Ülkemizi engerek yılanlarından arındırdın, kurtları, çakalları kovdun. Biz de sana karşı duyduğumuz minnet ve şükranı terennüm etmeye geldik bugün buraya. Taç da sizin hakkınız, taht da sizin hakkınız, hükümdarlık âsâsı da öyle.”

O zaman, hükümdar, “Hayır hükümdar ben değilim, gerçekte hükümdar sizsiniz, siz, yani halkın kendisi. Beni zayıf ve kötü bir yönetici olarak gördüğünüz zaman, bilin ki, sizin kendiniz kötüsünüz, kendiniz adaletsizsiniz. Ülkenin işleri bugün iyi gidiyorsa, bilin ki, sizin iyiliğinizin ve iyi yönetilme yönündeki iradenizin bir yansıması, bu. Ben sadece sizin hepinizin ortak aklınızın bir ürünüyüm ve sadece sizin eylem ve direncinizin sonucuyum. Unutmayın, yalnız, kendini yönetebilen halklar gerçekten var sayılabilirler.”

Hükümdar, bunları söyledikten sonra, başında tacı, elinde âsâsı yeniden saraya girdi. Kalabalıkta, genç, yaşlı, herkes mutlu ve hoşnut, oradan ayrılıp, kendi yoluna gitti.

Ve giderken de, her biri, bir elinde hükümdarlık tacı, ötekinde hükümdarlık âsâsı, kendini hükümdar gibi hissederek yürüdü gittiği yere kadar.

KUMSALDA

Bir adam diğetine, “Uzun zaman önce bir gün,” dedi, “denizin en yüksek med vakti, âsâmin ucuyla bir mısra, bir satır yazı yazdım kum üzerine. İnsanlar onu okuyup okumamakta hâlâ duraksıyorlar. Bir yandan da onu hiçbir şeyin silmemesi için de ellerinden geleni yapıyorlar.”

Beriki, “Ben de bir satır yazdım kum üzerine,” diye karşılık verdi, “fakat ben yazarken en alçak cezir zamanıydı. Ve engin denizin dalgaları silip götürdü yazdıklarımı. Fakat, söyler misin bana, sen ne yazmıştın kuma?”

İlk adam, “Şunu yazmıştım ben,” dedi: “Her kimsem, işte o’yum ben.”, “Ya sen ne yazmıştın, peki?”

Beriki: “Ben de şunu yazdım: Bu nihayetsiz okyanusta bir damla sudan başka neyim ki, ben.?”

Ü Ç A R M A Ğ A N

Bir vakitler Biçare şehrinde, halkı tarafından sevilen, sayılan cömert bir prens yaşıyordu.

Fakat yine bu şehirde, Prens'i hiç mi hiç sevmeyen ve her fırsatta zehirli bir dille çevresinde onu kötüleyip duran, yoksul mu yoksul bir adam vardı.

Prens, bu adamı tanımasına ve kendisine karşı beslediği duygulardan haberdar olmasına rağmen, yine de sabrediyor, tepki vermiyordu.

Sonunda Prens bir gün bu adamla biraz ilgilenmeye karar verdi. Ve bir kış gecesi, prensin bir hizmetçisi, bir çuval un, bir sepet soğan ve bir torba şeker yüklenerek bu yoksul adamın kapısını çaldı.

Kapı açılınca, prensin adamı ev sahibine, “Prens kendini hatırlatmak için bu armağanları gönderdi size,” dedi.

Adam sevindi, şişindi; çünkü, prensin armağanlarını kendisine beslediği büyük saygının işareti olarak yorumladı. Ve gurur duyarak piskoposa koşup prensin bu yaptığını yetiştirdi. “Prens'in benim desteğimi nasıl arzu ettiğini görüyorsunuz, muhterem Peder,” diye de böbürlendi.

Fakat piskopos ona, “Evet, ne kadar alıcenap, ne kadar yüce gönüllü bir prens!” dedi, “ve sen ise ne kadar az anlıyorsun olup biteni.

O, simgelerle konuşuyor, ama anlayan kim! Un senin karnının doyması için; soğan senin kirli niyetlerin için; şeker de zehir saçan dilin için.”

O günden sonra bu yoksul adam kendi gölgesinden bile çekinir oldu. Prens’e duyduğu kin ve nefret daha da arttı. Prens’in niyeti hakkında onu bilgilendiren piskopos-a duyduğu nefretse ondan da fazlaydı.

Fakat hiç değilse, o günden sonra dilini yutmuş, kendine saklar olmuştu zehirli duygularını.

BARIŞ VE SAVAŞ

Güneş doğarken sokakta güneşlenen üç köpek birbiriyle konuşuyorlardı.

İlki kendini rüyalara kaptırmışçasına, “Gerçekten harikulâde bir şey, köpeklerin ülkesinde ve böyle güzel bir günde yaşıyor olmak. Denizde, karada, hatta havada nasıl kolay seyahat ettiğimizi düşünün. Ve yine düşünün bir anlığına, köpeklerin rahatı için ortaya konan bütün o buluşları, gözle-rimizin, kulaklarımızın ve burunlarımızın zevki için bütün o yapılp edilenleri.”

İkinci köpek söz aldı ve “Sanata çok ehemmiyet veririz biz köpekler,” dedi. “Biz atalarımızdan daha ritmik havlıyoruz aya karşı. Ve suyun aynasında kendimize baktığımızda, tüylerimizin her geçen gün daha temiz ve parlak olduğunu görüyoruz.”

Sonra bir üçüncü köpek lafa karıştı ve “Fakat benim en çok ilgimi çeken ve hoşuma giden şey,” dedi, “öteki köpek ülkeleri arasında var olan bu barış ve anlayış havası.”

Tam bu sırada bir de ne görsünler, sokak köpeklerini toplayan görevliler yaklaşıyor mu, sokağın öteki ucundan!

Köpeklerin üçü de aynı anda yerlerinden fırladı ve sokaktan aşağı yıldırım hızıyla kaçmaya başladılar. Ve kaçarken de, üçüncü köpek, “Allah aşkına, canınızı kurtarmak için koşun! Uygarlık peşimizde,” diye uyardı arkadaşlarını.

DANSÖZ

Günlerden bir gün, Birkaşa Prensi'nin sarayına, çalgıcılarıyla beraber bir dansöz geldi. Prens'in huzuruna kabul edildi ve ut, flüt ve tamburun çaldığı oyun havalarıyla sanatını icra etti.

Alevlerin dansını yaptı, kılıçların ve kargıların dansını yaptı. Sonra yıldızların ve gökyüzünün dansını. Sonra rüzgârda salınan çiçeklerin dansını...

Gösterisini bitirdikten sonra da tahtın önüne geldi ve prensin önünde eğilerek selamladı onu. Prens, yaklaşmasını buyurdu ona ve "Güzeller güzeli kadın, işvenin, neşvenin kızı," dedi ona, "nereden çıkıp geldin sen böyle? Ve nasıl oluyor da, bu kadar kusursuz bir biçimde ritmin ve ezginin bütün titreşimlerini toplayabiliyorsun her hareketinde?"

Dansöz, bir kere daha eğildikten sonra Prens'in önünde, "Güçlü ve cömert Efendim, sorularınızın cevabını bilmiyorum, dedi," fakat 'filozofun ruhu kafasında, şairin ruhu yüreğinde, şarkıcının ruhu hançeresinde, fakat dansözün ruhu bütün bedeninde, bedeninin her hücresindedir,' diyorlar bilge kişiler."

İKİ BEKÇİ MELEK

İki melek bir akşam bir şehrin kapısında karşılaştılar, selamlaştılar, hal hatır sordular birbirlerine, derken sohbet uzadı.

Biri ötekine, “Ne yapıyorsun, bu günlerde,” diye sordu, “en son hangi görev verildi sana?”

Diğeri, “En son, sefih bir adamı koruma göreviyle gönderildim,” diye yanıtladı. “Şu vadinin aşağılarında yaşayan, yoldan çıkmış, günahkâr mı günahkâr bir adam, bu. Bunun çok önemli ve zor bir görev olduğunu sana söylememe gerek yok herhalde.”

İlk melek, “Bence kolay bir görev bu seninki,” dedi. “Neden mi, söyleyeyim; iyi bilirim bu günahkârları ben; ooh, kaç tanesine bekçilik yaptım onların, saysam sayılmaz. Şimdi iyi bir adama, neredeyse aziz denebilecek kadar iyi birine bekçilik yapma görevi verildi bana da. Bu adam buradan biraz uzakta bir kulübede yaşıyor. Ve seni temin ederim ki, çok zor ve incelikleri olan bir görev, bu.”

İkinci melek, “Bu senin söylediğin boş bir iddia,” diye itiraz etti. “Bir azize bekçilik etmek, bir günahkâra bekçilik etmekten nasıl zor olabilir ki?”

Diğer melek, “Ne kabalık ama, söyledim söze boş iddia diyerek bu bana yaptığın! Oysa ben sadece gerçeği söyledim sana. Biraz düşünürsen, asıl senin söylediğin sözün boş bir iddia olduğunu görebilirsin.”

Böyle böyle tartışma sertleşti ve iki melek önce sözlerle kavgaya tutuştular, derken, saç saça, baş başa tutuşup, işi birbirinin tüylerini yolmaya vardırıldılar.

Bunlar boğuşurken, baş meleklerden biri oradan geçiyordu. Yanlarına koştu ve ayırdı kavgacı melekleri. Sonra da, “Niye kavga ediyorsunuz?” diye sordu. “Nedir bütün bu gürültü patırtı? Bilmiyor musunuz, bekçi meleklerle en yakışmayan davranışın, böyle şehir kapısının önünde kavgaya tutuşmak olduğunu? Şimdi söyleyin bana, nedir paylaşamadığınız?”

Bunun üzerine, her iki melek de bir ağızdan, her biri kendi görevinin daha zor olduğunu, öyle olduğu için de kendisinin ötekinden daha büyük bir saygıyı hak ettiğini iddia ederek, tartışmayı sürdürdüler.

Baş melek başını salladı ve durumu derinlemesine değerlendirerek, “Dostlarım,” diye söze girdi, “hanginizin daha büyük bir onur ve ödülü hak ediyor olduğunuz konusunda bir şey söyleyemeyeceğim şimdi. Fakat siz, her biriniz madem ötekine

verilen görevin daha kolay olduğunda ısrar ediyorsunuz, o zaman en iyisi, değiş tokuş edin görevlerinizi. Buna itirazı olan var mı? Yok. Tamam, o halde, her biriniz şimdi kolay dediğiniz görevde mutlu olun, bakalım.”

Bu buyruğu alan her iki bekçi melek de yollarına gitmek zorunda kaldılar. Ama her biri, giderken, arkasına dönüp, baş meleğe doğru büyük bir öfkeyle baktı ve içinden, “Ah, bu baş melekler,” diye geçirdi, “her geçen gün hayatı daha çekilmez hale getiriyorlar biz bekçi melekler için!”

Fakat baş melek orada dikilip dururken, vaka üzerinde bir kez daha düşündü ve kendi kendine, “Demek ki, biz baş melekler, bu bekçi melekleri gerçekten daha yoğun ve sıkı denetlememiz gerekiyor bundan böyle,” dedi.

HEYKEL

Bir zamanlar dağın arka tarafında, şehirden uzakta yaşayan bir adam vardı. Ve bu adamın, eski ve usta bir heykeltıraşın clinden çıkmış bir heykeli vardı. Bu heykel evin kapısının önünde öyle yüzüstü yıkılıp kalmış, onu kaldırıp yerine koymayı düşünen olmamıştı. Sahibinin ona hiç aldıracağı yoktu.

Günlerden bir gün, şehirden bir adam oralardan geçerken bu münzevi adamın evinin önündeki heykeli gördü. Kapıyı çalıp, heykelin sahibine, onu satmak isteyip istemediğini sordu.

Heykelin sahibi bu teklife güldü, “Acırım,” dedi, “bu taş kafalı, pasaklı heykeli satın almak isteyen kişiye.”

Şehirden gelen adam, “Bu heykel için,” dedi, “bir gümüş lira ödeyebilirim size.”

Heykelin sahibi, şaşırdı buna ve teklifi memnuniyetle kabul etti.

Heykel bir filin sırtında şehre taşındı. Ve aylar sonra, dağın arka yüzünde yaşayan adam şehri ziyaret etti. Caddelerden birinde dolaşırken, bir dükkânın önünde bir kalabalık gördü. Dükkânın kapısında bir adam yüksek sesle, “Gelin,” diyordu,

“gelin ve dünyanın en güzel, en meraka değer heykelini görün içerde. Bu şaheseri görmek için sadece iki gümüş lira ödemeniz yetiyor.”

Bu çağrıyı duyunca, dağın öteki yüzünden gelen adam, merakını yenemedi, hemen iki gümüş lira ödeyerek, içerde, kendisinin bir gümüş liraya sattığı heykeli göreceğinden habersiz, dükkândan içeri girdi.

DEĞİŞ TOKUŞ

Bir zamanlar, bir yoksul şair bir kavşakta ahmak bir zenginle karşılaşmış. Ve bu ikisinin birbirine söyledikleri her şey, karşılıklı hoşnutsuzluktan başka bir şeyi yansıtmıyormuş.

O sırada oradan Yolların Meleği geçiyormuş. Bu iki adamın yanında durmuş ve bir elini birinin, ötekini de diğerinin omzuna koymuş. Melek bunu yapınca, o an bir mucize olmuş ve bu iki yolcunun sahip oldukları şeyler birbiriyle yer değiştirmiş.

Ve bunlar birbirinden ayrılıp kendi yollarına gitmişler.

Fakat söylemesi garip, şair bakmış, bakmış ve akıp giden bir avuç kumdan başka bir şey bulamamış avucunda. Aptal zenginse, gözlerini kapatıp görmeye çalışmış ve akıp giden bulutlardan başka bir şey bulamamış kendi içinin göklerinde.

AŞK VE NEFRET

Bir kadın bir adama, “Seviyorum seni,” dedi. Ve adam, “Kalbim bundan böyle hep senin aşkına layık olmak için çarpacak,” diye karşılık verdi.

Kadın, “Bundan önce beni sevmiyordun, öyle mi?” dedi. Adam sadece kadına baktı ve bir açıklama yapmadı.

Kadın sesini yükselterek, “Nefret ediyorum senden,” dedi. Adam da bunun üzerine, “O halde, kalbim bundan böyle senin nefretine de layık olmasını bilecek,” dedi.

RÜYALAR

Bir adam bir rüya gördü; uyanır uyanmaz da o yörenin bilgelerinden birine koştu ve rüyasını yorumlamasını rica etti ondan.

Bu bilge kişi, “Bana uyanık olduğun anlarda gördüğün rüyalarla gel, onların yorumunu yapayım sana. Çünkü uykuda gördüğün rüyalar ne senin hayalhanenden çıkıyorlar, ne benim bilgi alanıma giriyorlar.”

Tımarhanenin bahçesinde biraz solgun yüzlü, ama sempatik ve bende merak uyandıran genç bir adam gördüm.

Bankın üzerinde onun yanına oturdum ve “Niçin buradasın?” diye sordum ona.

Bana şaşkınlıkla baktı ve “Anlamsız bir soru bu,” dedi, “ama yine de yanıtlayayım sorunuzu. Babam, kendisinin bir kopyası olarak yetiştirmek istiyordu beni; amcam da öyle, o da kendi kopyası olayım istiyordu. Annemse, beni kendi karizmatik babasına benzetmenin hevesindeydi. Kız kardeşim, denizci olan kocasını kendime ideal örnek olarak almamı bekliyordu benden. Erkek kardeşimse, benim de kendisi gibi iyi bir atlet olmamın iyi olacağını düşünüyordu.

“Öğretmenlerime gelince, felsefe hocası, müzik hocası, mantık hocası ve daha başkaları... Bunların her biri beni, kendinin aynadaki yansısından başka biri olarak görmek istemiyor gibiydi.

“Bunun için buradayım ben. Bu saydığım kişilerden her biri kendi kişiliğinin gölgesinde boğmaya kalkınca beni, burada olmayı daha akıllıca buldum. Kendim olabiliyorum burada hiç değilse.”

Sonra aniden bana döndü ve “Ya siz, peki,” dedi, “siz, eğitim sonucu mu buraya düştünüz, yoksa tavsiye üzerine mi?”

“Hayır, ben sadece bir ziyaretçiyim,” dedim.

“Oo! Demek, siz, şu duvarın ardındaki büyük tımarhanedensiniz,” dedi.

KURBAĞALAR

Bir yaz günü, bir kurbağa ötekine, “Korkarım,” dedi, “sahildeki evde yaşayan insanlar bizim gece tutturduğumuz şarkılardan rahatsız oluyorlar.”

Öteki kurbağa, “Peki,” dedi, “gündüz boyunca gürültü patırtılarıyla sessizliğimizi bozarak, onlar da bizi taciz etmiyorlar mı sanki?”

“Ama unutmayalım ki, biz de bazı geceler çok uzatabiliyoruz şarkılarımızı,” diye itiraz etti ilk kurbağa.

Öteki, “Ama bazı günler,” dedi, “gün boyu onların da fazla bağırıp çağırdıklarını, gürültü patırtı yaptıklarını unutmayalım.”

Beriki, “Kurbağa boğasının bütün çevreye illallah dedirten, Allah’ın cezası böğürmelerine ne dersin, peki?”

Muhalif kurbağa, “Ya sen, bütün bu kıyıları istila eden ve her tarafı uyumsuz, ezgisiz seslerle dolduran polislere, rahiplere, bilim adamlarına ne dersin, peki?”

“O zaman, gel,” dedi, “ilk kurbağa ötekine, gel en iyisi, biz bu insan denen yaratıklara güzel bir davranış örneği sunalım ve geceleri daha sessiz olalım; şarkılarımızı içimizden söyleyelim, dolunay bizi ritmik

sesler çıkarmaya, yıldızlar bizi neşide söylemeye çağırırsa bile, biz yine de kendimizi tutmaya çalışalım, sesimizi kısıalım. Bunu, bir, iki yahut üç gece sessiz kalıp deneyebiliriz, pekâla.”

“Âla,” dedi, “öteki kurbağa, bu bana uyar. Deneyelim ve görelim, senin erdemli kalbin nasıl bir erdem sergileyecek.”

O gece sessiz kaldı kurbağalar. Ertesi gece de, üçüncü gece de. Ve hayret, sessiz kalmayı başardılar.

Söylemesi tuhaf, gölün kıyısındaki evde yaşayan geveze kadın, üçüncü gün kahvaltıya otururken kocasına, onu azarlar gibi, yüksek sesle, “Üç gecedir gözüme uyku girmiyor,” dedi. “kurbağaların vırakladığı geceler uykuya geçmekte hiç zorluk çekmiyordum. Ninni gibi geliyordu bana onların sesi. Fakat ne olduysa, bu üç gündür sesleri solukları çıkmıyor kurbağaların. Ve ben de bu gidişle aklımı kaçıracığımı uykusuzluktan.”

Bizim kurbağa kadının bu söylediklerini işitti ve dönüp arkadaşına, göz kırparak, “Biz de sessizlikten delirecek gibiydik zaten, öyle değil mi ama?” dedi.

Arkadaşı, “Evet,” dedi, “gecenin sessizliği çok ağırdı üzerimizde. Ve şimdi görüyoruz ki, hayatlarındaki boşluğu gürültüyle doldurmaya ihtiyaç duyan komşularımızın rahatı için de şakımayı kesmememiz gerekiyor.”

Ve o gece ayın, ritim tutmaları için, yıldızların da, neşide okumaları için kurbağalara yaptıkları çağrı karşılıksız kalmadı.

YASALAR VE YASA-YAPICILAR

Çok eski zamanlarda, bir büyük hükümdar varmış. Adil ve bilge bir hükümdarmış bu. Ve halkı için yasalar çıkarmak istiyormuş.

Bu yasa yapma işi için, belki bin ayrı kabileden, bin ayrı bilgin, akıllı, hikmetli, gün görmüş insanlar çağırılmış payitahta. Ve bu süreç aksatılmadan işletilmiş; halkın işleri bu bin hukuk bilgini arasında görüşülmüş, tartışılmış ve bin madde halinde yasalara bağlanmış.

Fakat ne zaman ki, bu bin yasa maddesi kâğıt üzerine yazılmış, yazılı metin hükümdarın önüne konmuş ve o da bunu okumuş, işte o zaman hükümdar başlamış için için ağlamaya. Niçin mi? Çünkü o güne kadar haberi yokmuş bu hükümdarın, ülkesinde işlenip duran bin ayrı suç türü bulunduğundan.

O zaman, kâtibini yanına çağırılmış ve ağzının kenarına ilişmiş kederli bir tebesümle, kendisi yazdırmış bundan böyle ülkede geçerli olmasını istediği yasaları. Ve bu yasaların sayısı sadece yediymiş.

Bin yasayı yapan bin hukuk bilginine gelince, onlar, düzenledikleri bin yasanın

metnini de yanlarına alarak, hükümdarın huzurundan öfkeyle çıkmışlar. Ve her biri kendi kabilesine dönmüş. Her kabile o günden sonra, kendi bilginlerinin yaptığı yasaları uygulamaya başlamış.

O günden bu yana o kabileler hep o bin yasayla yönetildi.

Büyük bir ülke, fakat bin tane hapishane var orada. Ve hapishaneler, o bin yasayı ihlal eden kadınlarla, erkeklerle dolu.

Gerçekten büyük bir ülke orası, fakat, bilge hükümdarın soyu dışında, halkın tamamı o bin yasanın yapıcısı olan bilginlerin soyundan geliyor.

DÜN, BUGÜN, YARIN

Dostuma dedim ki, “Bak şu kadına, nasıl açık bir teslimiyetle o adamın omzuna yaslanıyor! Daha dün benim omzuma yaslanıyordu.”

Arkadaşımsa bana, “Yarın da benim omzuma yaslanacak,” dedi.

Ben, “Bakar mısın, o adamla nasıl diz dize oturuyor! Daha dün benimle diz dize oturuyordu.” dedim.

Dostum, “Yarın da benimle diz dize oturacak.”

Ben, “Bakar mısın,” dedim, “bakar mısın, nasıl istekle içiyor o adamın sunduğu kadehten! Oysa daha dün, benim uzattığım kadehi yudumluyordu.”

Dostum, “Yarın da benim uzattığım kadehten aynı iştahla içecek,” dedi.

Ben, “Bakar mısın şuna, bakar mısın,” dedim, “nasıl sevgi ve arzuyla bakıyor o adamın gözlerine! Oysa daha dün benim gözlerime bakıyordu aynı sevgiyle, aynı arzuyla.”

Dostum, “Yarın da aynı sevgiyle, aynı arzuyla benim gözlerime bakacak,” dedi.

“Ama işitmiyor musun, dinle bak, nasıl sevgi sözleri fısıldıyor o adamın kulağına! Daha dün benim kulağıma fısıldıyordu aynı terennümleri.”

Dostum, “Yarın da benim kulağıma fısıldayacak, eminim, aynı terennümleri,” dedi.

“Bak işte sonunda nasıl kucakladı adamı! Oysa benim kucağımdaydı daha düne kadar.”

“Ve yarın da benim kucağımda olacak,” dedi.

“Ne tuhaf kadın ama!” dedim ben.

Arkadaşım, “Tıpkı hayat gibi dostum,” dedi, “tıpkı kucaktan kucağa gezinen ve sırayla bütün kucakları ısıtan hayat gibi.

Ve ölüm gibi tıpkı, diye ekledi, sırayla bütün bedenlere baş eğdiren ölüm gibi...

Ama ebediyet gibi aynı zamanda, kollarıyla bütün insanları kuşatan ebediyet gibi...”

FİLOZOF VE AYAKKABI TAMİRCİSİ

Ayakkabısı delinen bir filozof bir ayakkabı tamircisine gelmiş. Ve ondan ayakkabısını tamir etmesini istemiş.

Tamirci, “Şimdi elimde başkasının işi var,” demiş, “bundan sonra da bir başkasının işi sırada. Ancak ondan sonra sizinkini elime alabilirim. Siz sizinkileri bırakın; şuradaki ayakkabıları giyinin ve gidin bugün. Yarın gelin. Yarına hazır olur sizinkiler.”

Bundan huzursuz olmuş filozofumuz ve “Ben bana ait olmayan ayakkabıyı giyemem,” demiş.

“İyi o zaman,” demiş tamirci, “demek ki, siz gerçekten bir filozofsunuz ve ayaklarınızı kendinizinkilerden başka ayakkabıya sığdıramıyorsunuz. Yanlış anladım, değil mi?”

“Yo, doğru anlamışsın,” demiş filozof.

Bunun üzerine, ayakkabı tamircisi, “O zaman,” demiş, “bakın, bu cadde üzerinde, ilerde, filozofları benden daha da iyi anlayan bir başka ayakkabı tamircisi var. Ona götürün; o tamir etsin sizin ayakkabınızı.”

KÖPRÜLERİ YAPANLAR

Asi nehrinin denize ulaştığı yerde bulunan Antioch'da, şehrin yarısını diğer yarısına bağlayan bir köprü yapılmıştı. Bu köprü, dağlardaki taş ocaklarından Antioch'un katırları sırtında taşınan büyük taşlarla inşa edilmişti.

Köprü bittiğinde, köprünün bir sütununa, Yunanca ve Aramice, iki ayrı dilde, "Bu köprü Kral Antiochus tarafından yaptırılmıştır," yazısı kazındı.

Ve böylece herkes insan dostu Asi üzerindeki bu güzel köprüden gidip gelmeye başladı.

Bir akşam, biraz delidolu olarak bilinen bir genç, köprüden aşağı, yazının kazınmış olduğu sütunun yanına indi ve sütunu mangal kömürüyle karalayarak, üzerindeki yazıları okunmaz hale getirdi. Ve bunların yerine de aynı sütuna, yine mangal kömürüyle, "Bu köprünün yapımında kullanılan taşlar katırların sırtında dağdaki taş ocağından getirilmiştir. Ve nehrin iki yakası arasında sırtlarında gidip geldiğiniz Antioch katırlarıdır bu köprüyü asıl inşa edenler."

Bu delidolu genç adamın sütuna yazdığı bu yazıyı okuyanlardan bazıları gülüp geçti, bazıları hayret etti. Bazıları da, “Ah evet,” dediler, “bunu kimin yazdığı anlaşılıyor. Ne de olsa biraz delidolu değil miydi, bu genç? Ondandır beklenir, bu.”

Fakat bir gün olaydan haberdar olan bir katır, diğerine, “Bütün bu taşları, gerçekten de bizim getirdiğimizi hatırlamıyor musun? Bu gerçek bilindiği halde, şimdiye kadar köprünün hep Kral Antioch tarafından inşa edildiği dolaşıp duruyor dillerde.”

ZAAD KIRLARI

Zaad yolunda bir yolcu, o yöreden bir köylüye rastladı ve bu yolcu, önündeki geniş ovayı eliyle göstererek köylüye, “Orası, Kral Ahlam’ın düşmanlarını yenilgiye uğrattığı savaş alanı değil mi?” diye sordu.

Köylü, “Hiçbir zaman savaş alanı olmadı burası,” dedi. “Bir zamanlar burada büyük Zaad şehri varmış. Ve bir yangında, koca şehir tek yapı ayakta kalmamacasına yanıp kül olmuş. Şimdi, gördüğün bu güzel ova var o şehrin yerinde. Ova, güzel değil mi ama, sence de?”

Bunlar konuşulduktan sonra, yolcu yoluna gitti, köylü de köyüne.

Yarım mil kadar yürüdükten sonra, bir başka adama rastladı yolcu. Yine eliyle ovayı göstererek, “Orası, bir zamanlar büyük Zaad şehrinin olduğu yer mi?” diye sordu bu köylüye de.

Adam, “Hayır,” dedi, “hiç öyle bir şehir olmadı burada. Bir zamanlar büyük bir manastır varmış bu ovada, fakat Güney Ülkesi’nden gelen istilacılar yıkmışlar manastırı.”

Yolcu biraz daha ilerde bir başka adama rastladı ve eliyle ona yine ovayı göstererek,

“Bir zamanlar burada büyük bir manastırın olduğu doğru mu?” diye sordu.

Fakat bu adam, “Bu yakınlarda hiçbir zaman bir manastır olmadı,” dedi. Babalarımız, dedelerimiz bize, vaktiyle buraya büyük bir gök taşının düştüğünü söylerlerdi.”

Yine yolcu yoluna gitti ve yolda giderken de merakı arttıkça arttı. Biraz ilerde yaşlı bir adama rastladı bu sefer. Ve sordu ona, “Efendim,” dedi, “bu yolu teperken üç ayrı yerde, bu yöreden üç ayrı kişiye rastladım ve her birine bu ova hakkında aynı soruyu sordum, ama her biri bir öncekinin söylediğini geçersiz kılan yeni bir şey söyledi bana.”

O zaman yaşlı adam başını kaldırdı ve “Bak dostum,” dedi, “aslında o her üç kişinin söylediği de doğru; fakat biz insanlar, ancak çok azımız, bir olguyu başka olgularla eklemleyip ondan bütünlüklü bir gerçek elde edebiliriz.”

Günlerden bir gün, yolda karşılaşan iki kişi, Sütunlar şehri Salamis'e doğru beraber yürümeye başlamışlar. Öğlen üzeri, üzerinde köprü olmayan geniş bir ırmakla kesilmiş bunların yolu. Irmağı ya yüzerek geçmeleri ya da kendilerine bir başka yol bulmaları gerekiyormuş.

"Yüzelim," demişler, "pek de derin gözüküyor ırmak, nasıl olsa."

Ve sulara girip yüzmeye başlamışlar. İrmağın ortasına geldiklerinde, bu ikisinden, ırmakların huyunu husunu daha iyi bilen yolcu gücünü kaybetmeye ve hızla akıp giden güçlü sularla sürüklenmeye başlamış. Ama işin garibi, daha önce hiç yüzmemiş olan öteki yolcu, ırmağı sağ salim öteye geçmiş ve kıyıya çıkıvermiş. Sonra da, arkadaşının hâlâ akıntıyla boğuştuğunu görünce, dönüp hemen yine suya girmiş ve sularla boğuşa boğuşa arkadaşına ulaşmış. Sonra büyük bir çaba harcayarak, onu da sağ salim kıyıya çıkarmış.

Bunun üzerine, akıntıya kapılan yolcu, "Fakat nasıl olur," demiş, "sen bana yüzmeyemediğini söylemiştin. Eğer bu doğruysa, peki, nasıl böyle kazasız belasız geçebiliyorsun ırmağı?"

Öteki, “Dostum, belime bağıladığım bu kemeri görüyor musun?” diye yanıtlamış, “bu kemer külçe altından yapılmış ve ben onu bir yıl kesintisiz çalışarak karım ve çocuklarım için kazandım. Karşıya geçerken, akıntıya karşı işte bu altın kemerin ağırlığı beni kendi yolumda, karıma ve çocuklarıma götüren yol üzerinde tuttu. Ve ben yüzerken karşıya, karım ve çocuklarım da benim omuzlarımda üzerindeydiler.”

İki yolcu, bunları ve başka şeyleri konuşarak, Salamis yolunda yürümeye devam etmişler.

KIRMIZI TOPRAK

Bir ağaç bir adama, “Köklerim kırmızı toprağın derinliklerinde, benim,” dedi. “Ve ben, meyvelerim kızarınca onlardan sana da vereceğim.”

Ve adam da, ağaca, “Nasıl da benziyoruz birbirimize!” diye karşılık verdi. “Aslında, benim köklerim de kırmızı toprağın derinliklerinde. Çünkü, cömert kırmızı toprak, beni meyvelerinle beslemen için sana güç veriyor ve bana da, onu senden, şükran duyarak almayı öğretiyor.”

DOLUNAY

Dolunay görkemle yükseldi şehrin üstünde ve köpekler başladılar ulumaya aya karşı.

Köpeklerden yalnızca biri ulumuyordu. Bu ulumayan köpek ciddi bir sesle “Böyle uluyarak ne dolunayı uyandırıp da onun rahatını bozun; ne de yere indirin onu yaygaralarınızla,” dedi ötekilere.

Bunun üzerine, ulumayı kesti ötekiler. Ama bir süre sonra, ciddi sözler söyleyen köpek sessizliğe dayanamadığı için, kendisi başladı ulumaya. Ve susmadı bütün gece.

ERMİŞ KEŞİŞ

Bir zamanlar bir ermiş keşiş yaşırdı dağın birinde. Bu keşiş ayda birkaç kere şehre iner ve pazar yerinde halka vaaz verir, azığına da yoksullarla paylaşırdı. Vaazları çok etkileyiciydi, ünü dağların ardına ulaşmıştı.

Bir akşam, üç adam geldi keşişin inziva-gâhına. Ona selam verdikten sonra, “Sen bunca zaman vaaz verdin,” dediler, “azığına yoksullarla paylaştın ve çok şeyi olanlara cömert olmayı öğretmeye çalıştın; az şeyi olanlara da sabırlı ve onurlu olmalarını. Ve bizim şüphemiz yok ki, bu yoldaki şöhretin sana büyük bir zenginlik kazandırmıştır. Gel, şimdi o zenginliğinden birazını bizimle paylaş, çünkü biz ihtiyaç içindeyiz.”

Keşiş, “Kardeşlerim, benim şu yorgandan, şu döşekten ve şu su testisinden başka şeyim yok,” diye cevap verdi. “İşinize yararsa hemen alın onları. Başka ne altınım, ne gümüşüm var benim.”

Konuklar ona kötü kötü baktılar ve sırtlarını dönüp çıktılar. Yalnız kapıdan çıkarken, içlerinden biri dönüp, “Seni sahtekâr, seni,” diye payladı keşişi, “vaaz üstüne vaaz veriyor, başkalarına cömert olmayı öğütölüyorsun, ama söylediklerini başta kendin yapmıyorsun.”

ESKİ ŞARAP

Bir zamanlar şehrin birinde, sahip olduğu şarap mahzeniyle çok övünen zengin bir adam yaşıyordu. İşte bu zengin adamın bu şarap mahzeninde, yalnız kendisinin bildiği ve çok özel günler için sakladığı eski bir şarap küpü vardı.

Bir gün ülkenin baş nazırı bu adamı ziyaret etti. Ama adam, “Bir tek nazır için küpü açmamalı,” diye geçirdi içinden.

Bir başka gün, o bölgenin piskoposu ziyaret etti bu zengin adamı. Adam, bu sefer de, “Hayır, küpü piskoposa da açmamalı. Çünkü ne o bu şarabın değerini bilir, ne de şarabın rayihası böyle birinin burnuna ulaşır,” diye geçirdi içinden.

Bir başka gün de, o yörenin prensi bu zenginin evine misafir oldu ve akşam yemeğinde onun sofrasını onurlandırdı. Fakat adam bu sefer de, “Benim bu özel şarap, krallara layık bir şarap. Küpün mührünü bozmamalıyım, bir prensçik için,” dedi kendi kendine.

Derken, kendi yeğeninin düğünü geldi çattı. Bizimki bu sefer de, “Yoo, hayır, bu şarap bu düzeydeki davetliler için yıllandırılmadı,” dedi ve kimseye koklatmadı o şarabı.

Ve yıllar, yıllar geçti, vakit vade geldi, bu adam öldü ve ekildi toprağa, öteki tohumlar gibi yahut meşe palamudu gibi.

Ve daha gömüldüğü gün, şarap mahzenindeki öteki şarap küpleriyle birlikte o çok yıllanmış şarap küpü de ortaya çıkarıldı ve konu komşuya, köylüye, kentliye ikram edildi. Ama o çok özel küpün şarabını ötekilerden ayırt eden kimse çıkmadı. Konukların her birine göre, kadehe konan her şey şaraptı, o kadar.

İKİ ŞİİR

Yüzyıllarca, yüzyıllarca önce, Atina yolunda iki şair karşılaşmışlar ve bu karşılaşmadan ikisi de çok hoşnut olmuş.

Bu şairlerden biri yolda, “En son nasıl bir şiir yazdın ve onun lir sesiyle uyumu nasıl oldu?” diye bir soru sormuş ötekine.

Öteki şair buna, “Şimdiye kadar yazdıklarımın en iyisini,” diye gururla cevap vermiş, “belki de Yunan dilinde yazılmış en büyük şiiri henüz bitirdim. Bu bir yakarı oldu, Yüce Zeus’a.”

Bunu söyledikten sonra, harmanisini aralayıp, koynundan bir parşömen çıkarmış ve “İşte, burada, yanıma almıştım,” demiş, “onu sana okumayı çok isterdim, doğrusu. Gel, şu beyaz servinin altında, gölgede biraz oturalım.”

Bunlar servi ağacının altına oturmuşlar. Ve şairlerden biri okumuş orada şiirini, öteki de dinlemiş. Uzunca bir şiirmiş bu.

Okuma bitince, öteki şair, nezaketen, “Büyük bir şiir, bu,” demiş. “Çağlar boyunca yaşayacak. Ve sen minnet ve takdirle anılacaksın.”

Bu tepkiden pek hoşnut kalan şair, “Peki ya sen? Senin en son yazdığın şiir ne?” diye sormuş öteki şaire.

Öteki, “En son küçük bir şiir yazdım ben, sadece sekiz dize, bahçede oynayan bir çocuk üzerine,” diye cevap vermiş ve sonra da, yol arkadaşının ısrarı üzerine o da okumuş son şiirini.

Beriki, “Yoo, çok kötü değil,” demiş, “hayır, hiç de o kadar kötü değil.”

Bir süre daha birlikte yürümüşler, sonra ayrılıp her biri kendi yoluna gitmiş.

Ve şimdi, belki iki bin şu kadar yıl sonra, bu şairlerden birinin o sekiz dizesi, her dilde okunuyor, seviliyor; gönüllere coşku ve erinç veriyor.

Öteki şairin o uzun şiiri de, gerçekten, çağları aşarak kütüphanelerde korundu, uzmanların kitaplıklarına girdi ve gerektiğinde onlar tarafından hatırlanıyor, hatırlatılıyor, ama ne pek öyle ilgiyle okunuyor, ne de, doğrusu, pek öyle seviliyor.

LADY RUTH

Üç yolcu yollarında giderken, uzakta, Yeşil bir tepenin yamacında beyaz bir konak gördüler ve içlerinden biri, “Bu konak, Lady Ruth’un konağı,” dedi, “yaşlı bir büyücdür bu kadın.”

İkinci yolcu, “Yanılıyorsun, dostum,” diye itiraz etti, “Lady Ruth, konağında kendi rüyalarına gömülmüş, dünya güzeli bir bayandır.”

Üçüncü adamsa, “İkiniz de yanılıyorsunuz;” diye söze karıştı, “Lady Ruth şu gördüğünüz geniş arazinin sahibesi ve araziye bağlı serflerin kan emicisidir.”

Ve bu tartışmayı sürdürerek yola devam ettiler. Bir kavşakta yaşlı mı yaşlı bir adama rastladılar ve üç yolcudan biri bu yaşlı adama, “Şu tepenin yamacındaki beyaz evde yaşayan Lady Ruth hakkında bilginiz var mı?” diye sordu, “varsa, bize biraz ondan bahseder misiniz?”

Yaşlı adam başını yukarı kaldırıp yolculara baktı ve güldü. Sonra da, “Doksan yaşındayım ben,” dedi, “yeniyetmelik günlerimden hatırlarım Lady Ruth’u. Fakat o öleli yetmiş yıldan fazla oluyor ve o günden beri de evi boş. Evin her yanında baykuşlar yuva yapmış. Halkın uğursuz bellediği evlerden biri işte.”

KEDİ İLE FARE

Zamanın birinde, bir akşam bir şair yolda bir köylüyle karşılaşmış. Şair biraz soğuk ve sessiz, köylü de biraz çekingen bir adammış. Ama yine de sohbetten geri durmamışlar.

Köylü, “Sana, son zamanlarda işittiğim küçük bir hikâye anlatayım. Bir fare kapana girmiş ve orada kurban için konan peyniri afiyetle yerken, bir kedi boy göstermiş kapanın yanında. Fare önce korkuyla titremiş, fakat sonra kapanın içinde hiç olmazsa kediye karşı güvende olduğunu hatırlamış.

Kedi, bir pençesiyle, bıyıklarını burarak, ‘Son yemeğini yiyorsun, dostum, afiyet olsun,’ demiş.

‘Evet, öyle,’ diye karşılık vermiş fare, ‘Ne yapalım, bir tek canım var ve bir tek de ölümüm olacak. Peki, ya sen?’ diye eklemiş, ‘Bana senin dokuz canlı olduğunu söylediler. Bu aynı zamanda dokuz defa da öleceğin anlamına gelmiyor mu?’”

Lafın burasında köylü, dönüp şaire, “Tuhaf bir hikâye değil mi ama?” diye fikrini sormuş onun.

Şaire gelince, o bu soruya cevap vermemiş ama içinden şunları düşünerek yola devam etmiş, “Aslına bakarsan, biz, okuyup yazanlar, her şeye, her hikâyeye bur-

nunu sokanlar, düşüncenin çomağıyla her hayatı kurcalayanlar, hayata doymayanlar, dokuz canlıyız biz de. Ve öyle olduğu için de, dokuz ölümümüz var bizim, dokuz kere can çekişiyoruz. Kapana kısılmış da olsa, bir tek can ve bir tek ölüm hepsinden iyidir, belki de -köylününki gibi, son öğün olarak bir parça peynir ve işte o kadar. Evet, iyi olan budur belki de. Ama biz, kalem efendileri, çöllerdeki, yahut cangıllardaki aslanlara özeniriz, onlar gibi olmayı yakıştıırırız kendimize.”

B E D D U A

Yaşlı bir denizci bir zamanlar bana, “Bundan otuz yıl önce kızım bir gemiciyle kaçtı,” diyerek anlatmıştı hikâyesini. “Her ikisine de içimden beddua ettim. Çünkü kızımı çok seviyordum. Dünya bir tarafa, kızım bir tarafaydı.

“Aradan çok geçmedi, bu gemici gemisiyle beraber denizin dibine gömüldü. Ve aynı kazada, gemiciyle beraber ben de kızımı kaybetmiş oldum.

“Şimdi aynaya bakarken hem o gencin, hem de kendi kızımın katilini görüyorum yüzümde. Çünkü, çok iyi biliyorum, benim yaptığım bedduaydı onların başına bu felaketi getiren. Bunun içindir ki, yolum mezara yaklaşırken, Tanrı’dan bağışlanma diliyorum.”

Ama, yaşlı adam bunları anlatırken, tuhaftır, sesinde sanki yaptığı bedduanın gücüyle gurur duyduğunu hissettiren bir övünme tonu varmış gibi geldi bana.

NAR AĞAÇLARI

Bir zamanlar, bir meyve bahçesi ve bu meyve bahçesinde çok sayıda nar ağaçları olan bir adam vardı. Bu adam bir ürün toplama mevsiminde narları topladı ve onları gümüş bir tepsinin içinde bahçesinin önünde, gelip geçenin görebileceği bir yere koydu. Tepsinin yanına da, okunaklı bir yazıyla, “Hoş geldiniz. Hiçbir şey ödemedен bir tane alabilirsiniz,” yazılı bir levha yerleştirdi.

Fakat, mevsim bitene kadar oradan gelip geçen hiç kimse narlara dokunmadı.

Bunun üzerine, bahçe sahibi düşündü, taşındı ve ertesi gün, öyle, kızarmış narlarla dolu gümüş tepsi koymadı bahçenin kapısına. Fakat sadece daha büyük yazılarla, “Yörenin en iyi narlarını burada bulabilirsiniz. Fakat satın almak için, başka narlara ödediğiniz paradan bir gümüş lira daha fazla ödemeniz gerekiyor.” yazılı bir levha yerleştirdi bahçe kapısına.

Bu levhayı okuyan insanlar, kadın, erkek, civardan gelen müşteriler meyvelerden satın alabilmek için neredeyse birbiriyle yarışır oldular.

TANRI VE TANRILAR

Kilafls şehrinde bir sofist, tapınağın merdivenlerinde dikilip çoktanrılı bir öğreti vaaz etti. Onu dinleyen insanlar içlerinden, “Bütün bunları, bu Tanrıları biz bilmiyor muyuz,” dediler, “bu Tanrılar bizimle birlikte yaşamıyor ve biz nereye gitsek bizimle gelmiyorlar mı sanki?”

Aradan çok zaman geçmedi, pazar yerinde bir başka adam peyda oldu ve halka “Tanrı falan yoktur,” diye başlayıp giden bir öğreti vaaz etti. Bu adamı dinleyen pek çokları da onun sözlerini müjde olarak algıladılar, çünkü Tanrılardan korkuyorlardı bu kişiler.

Aradan bir süre daha geçti, bu sefer bir başka adam çıktı ve açık, duru bir dille, “Yalnızca bir tek Tanrı vardır,” dedi.

Bazılarına biraz ürküntü verdi bu tek Tanrı fikri. Çünkü bir tek Tanrı’nın yargılaması, birden çok Tanrı’nın yargılamasından daha zor olur duygusu veriyordu için için onlara.

Aynı mevsim içinde bir üçüncü adam ortaya çıktı ve “Üç Tanrı vardır,” dedi, “yırtıcı rüzgârın sırtına üçü tek bir Tanrı’ymış gibi kurulan. Bunların çok cömert ve şefkatli bir de anaları var ki, o onların hem eşi, hem de kız kardeşleridir.”

Ve insanlardan bazılarının içi de bu öğretiyle rahatladı. Çünkü bunlar kendi kendilerine, “Bir bütün içinde üç Tanrı, bizim yetersizliklerimizin karşılanması bakımından daha uygun gibi gözüküyor,” diye düşünüyorlardı; “Ayrıca,” diyorlardı kendi kendilerine, “bu cömert ve şefkatli ana Tanrı, kuşkusuz, biz güçsüz insanlar için bir sığınak olacaktır.”

O zamandan bu güne Kilafis şehrinde hâlâ aralarında, birden çok Tanrı’nın olduğunu öngören öğretinin mi, hiçbir Tanrı’nın var olmadığını öngören öğretinin mi, tek Tanrı öğretisinin mi, yoksa bir bütünde üç Tanrı ve merhametli bir ana öğretisinin mi doğru olduğu üzerinde birbirleriyle tartışanlar ve zaman zaman işi kavgaya vardırırlar var.

SAĞIR KADIN

Bir zamanlar zengin bir adam ve bu adamın genç, ama duvar gibi sağır bir karısı varmış.

Bir sabah bunlar kahvaltılarını yaparken, kadın kocasına, “Dün çarşıya indim,” demiş, “aman ne yeni, ne güzel mallar gelmiş dükkamlara, şaşarsın! Şam işi ipekli elbiseler, Hint işi eşarplar, İran yapımı kolyeler, gerdanlıklar, Yemen işi bilezikler ve daha neler, neler. Öyle görünüyor ki, bütün bunları getiren kervan şehre yeni inmiş. Zengin bir adamın karısı olarak, bir de, bu çullar, paçavralar içinde dolaşan bana bak.”

Koca, bir taraftan kahvesini yudumlar-ken, bir taraftan da, “Cancağızım,” demiş karısına, “çarşıya inmemen ve orada gön-lünün arzu ettiğı her şeyi satın almaman için hiçbir sebep *yok*.”

Sağır kadın, kocasının dudaklarından sadece bu ‘*yok*’ sözcüğünü okuyarak, “Hep ‘yok, yok, yok’!” demiş. “Dostlarımız arasında, bu paçavraların içinde böyle, hem kendimden, hep senin gibi bir kocadan, hem de senin zenginliğinden utanmak zorunda mıyım ben?”

Zengin koca, “Sana ‘yok’ falan demedim ben, tersine, istediğin zaman çarşıya çık ve ucuz ya da pahalı demeden, şehre gelen en güzel mallardan, gönlünün çektiği her şeyi, ama her şeyi, her elbiseyi, her takıyı alabilirsin dedim,” diyerek yatıştırma-ya çalışmış karısını.

Fakat kadın adamın dudağını yine yanlış okumuş ve “Offf,” demiş, “siz zengin adamlar hepiniz ne kadar da sefilsiniz. Sen, zengin koca, benim güzel ve çekici giyinmemi istemezken, benim yaşımda, kocaları yoksul nice kadın şehrin parklarında, bahçelerinde pahalı elbiseler içinde geziniyorlar.”

Ve başlamış ağlamaya. Gözyaşları yanaklarından süzülürken de, “Ne zaman yeni elbise yahut takı isteyecek olsam, hep ‘yok, yok, yok’, başka bildiğin laf yok.” demiş.

Bunun üzerine çaresiz koca, kalkmış, para kesesini çıkarmış, oradan bir avuç altın lirayı karısının kucağına koymuş, sonra da tatlı bir sesle ona, “Bunları al ve çarşıya git, canım benim, demiş, ve istediğin her şeyi satın al. Tamam mı şimdi?”

O günden sonra, sağır kadın ne zaman bir şey satın almak istese, hemen gözleri yaşlı bir halde kocasının karşısına çıkar, kocası da tek sözcük sarf etmeden, kalkar kesenin ağzını açar, bir avuç altın koyarmış karısının kucağına.

Bu hal, böyle böyle, genç kadının ahlakını değiştirmiş ve kocasını genç bir adamla aldatır olmuş. Ama bu genç adam seyahate düşkün biriymiş. Ne zaman uzaklara gitse, genç kadın pencerenin önünde oturur ağlarmış.

Kocası da onu ağlarken her gördüğünde, “Şehre yine yeni bir kervan gelmiş ve yeni elbiseler, yeni takılar getirmiş olmalı,” der ve çıkarıp kesesini, karısının kucağına bir avuç altın atarmış.

ARAŞTIRMA

Bundan bin yıl önce, iki filozof Lübnan dağının bir yamacında karşılaşmışlar ve bir ötekine, “Nereye gidiyorsun böyle?” diye sormuş.

Öteki, “Gençlik suyunun kaynadığı gözeyi arıyorum,” diye yanıtlamış. “O gözenin bu dağda, bir yerden kaynadığından eminim. Bu kaynağın güneşe doğru fışkırdığını söyleyen yazılar okudum kitaplarda. Ya sen? Sen buralarda ne arıyorsun, peki?”

Öteki filozof, “Ölümün esrarını araştırıyorum ben de,” diye karşılık vermiş.

Filozoflardan her biri ötekinin boş bir amaç peşinde olduğunu düşünerek, kendisi kadar yetkin bilgilerle donanmış olmadığına hükmedivermiş hemen. Bu düşünceler karşılıklı olarak önce ima edilmiş, sonra giderek hararetli bir tartışmaya sürüklemiş onları. Ve sonunda her biri diğerini zihinsel körlükle nitelendirmiş.

Bu iki filozof rüzgâra karşı yüksek sesle tartışa dursunlar, o yakınlardan, bir yabancı, kendi köyünde biraz safça olduğu bilinen bir adam geçmiş ve bu tartışmaya kulak misafiri olmuş. Her iki filozofun da tezlerini öğrenmiş.

Ve dayanamamış, filozofların yanına gelip, “Siz saygı değer filozoflar,” demiş, “öyle görünüyor ki, ikiniz de aynı felsefe okulundansınız ve ikiniz de aslında aynı şeyi savunuyorsunuz. Fakat bunu yaparken sadece farklı sözcükler kullanıyorsunuz, o kadar. Biriniz gençlik gözesini arıyorsunuz, ötekiniz ölümün sırrını. Fakat biraz iyi düşünürseniz, ikisinin de bir ve aynı şey olduğunu, ikinizin de aynı şeyin peşinde olduğunuzu görürsünüz.”

Yabancı, bunları söyledikten sonra, “Hadi hoşça kalın, bilge kişiler!” demiş ve gür bir kahkaha atarak oradan uzaklaşmış.

İki filozof bir süre sessizce birbirine bakmışlar ve sonra onlar da kahkahayı basmışlar. Ve biri ötekine, “Eh, artık birlikte arayacağız aradığımız şeyi herhalde, öyle değil mi?”

KRALIN ÂSÂSI

Bir kral, bir gün, bir tartışma sırasında karısına, “Hanımefendi,” demiş, “siz aslında bir kraliçeden başka her şeye benziyorsunuz. Benim eşim olamayacak kadar kaba, pespaye bir kadınsınız.”

Kralın karısı da, buna yanıt olarak, “Majesteleri,” demiş, “kendilerinin sahiden bir kral olduğunu mu düşünüyorlar acaba? Kendilerini zavallı bir soytarıdan başka bir şey olmadıklarının farkında değiller galiba.”

Kraliçenin bu sözleri kralı zapt edilmez bir öfkeye sürüklemiş ve kral altın âsâsını kaptığı gibi, kraliçenin alnının ortasına indirmiş.

Tam bu sırada baş mabeyinci içeri girmiş ve “Majesteleri,” demiş, “aman sakın bir daha tekrarlamayın bunu, kıracaksınız âsâyı! Bu âsâ ülkenin en büyük sanatçısı tarafından tasarlandı. Bir zaman sonra siz ve kraliçe hazretleri unutulup gideceksiniz, ama bu âsâ, türünün güzel bir örneği olarak kuşaktan kuşağa aktarılacak. Hele onunla kraliçe hazretlerinin kanını akıttığınız için, bu asa bundan böyle, eminim, daha büyük bir saygıyla anılır olacak.”

PATİKA

Bir zamanlar dağlık bir yörede yaşayan bir kadın ve onun bir oğlu vardı. Bu oğlan kadının ilk ve tek çocuğuydu.

Bu çocuk bir gün yüksek ateşli bir hastalıktan, hem de hekimin gözleri önünde öldü.

Kadın üzüntüden çılgına döndü ve ağlaya sızlaya, “Söyleyin bana,” diye yalvardı hekime, “söyleyin, neydi onun direncini kıran, sesini kesen?”

Hekim, “Yüksek ateş,” dedi.

Anne, “Yüksek ateş de nedir?” diye sordu.

Hekim, “Nasıl anlatmalı,” dedi, “şöyle söyleyeyim, sonsuz derecede küçük bir şey bu, gözle göremeyeceğimiz kadar küçük bir şey.”

O akşam kadını teselli için rahip geldi evc. Anne yine ağladı ve papaza, “Oy, oy, oy,” dedi, “neden kaybettim ben biricik çocuğumu, nasıl hak ettim bunu?”

Rahip, “Kızım, dedi, Tanrı’nın hükmü bu.”

Kadın, “Nedir, kimdir bu Tanrı ve nerede oturur?” diye sordu, “söyleyin, gidip onu göreyim, önünde gözyaşı dökeyim, saçımı süpürge edeyim, ana kalbimi ayaklarının altına koyayım. Söyleyin bana, rahip efendi, söyleyin, nerede bulabilirim onu?”

Rahip, “Tanrı hiçbir mekâna ve zamana sığmayacak kadar büyüktür, yücedir,” diye yanıtladı, “biz ölümlülerin gözleriyle görülemez O.”

Bunun üzerine kadın, “Demek,” dedi, “gözle görülemeyecek kadar küçük bir şey, gözle görülemeyecek kadar büyük bir Tanrı’nın hükmüyle benim yavrumun canını aldı, öyle mi? Peki, biz neyiz, biz kimiz, öyleyse?”

Bu arada, elinde, ölü çocuk için biçilmiş kefen, kadının annesi içeri girmiş ve hem rahibin, hem de kızının sözlerini işitmişti. Yaşlı kadın kızının elini kendi elinin içine aldı ve “Kızım,” dedi, “bizim kendimiz de hem sonsuz derecede küçüğüz, hem de sınırsızcasına büyüğüz; biz bu ikisi arasında bir patikayız, bir patika...”

BALINA VE KELEBEK

Bir keresinde, birbirini tanıyan bir bayla bir bayan bir posta arabasında yan yana buldular kendilerini.

Adam şairdi. Kadının gönlünü hoş etmek, ilgisini çekmek için başladı uzunlu kısısalı hikâyeler anlatmaya. Hikâyelerin bazısını gerçekten kendisi tasarlamıştı, bazısı ise kendininmiş gibi de anlaşılmasını kolaylaştıracak tarzda, kendi üslubuyla harmanlanmıştı.

Fakat ne yazık ki, kadın, daha ilk hikâye bitmeden uyuklamaya başlamış, şairimiz de, kendini kaptırdığı heyecan yüzünden, bunu fark etmemişti. Sonra, beklenmedik bir anda araba şiddetle sarsılınca, kadın uyandı ve “Ah,” dedi, “bayıldım sizin bu, Yunus Peygamber ve Balina hikâyesi hakkındaki yorumunuza.”

Şair, “Fakat bayan,” dedi, “bir kelebeyle bir beyaz gül üzerine benim kendi hikâyemi anlatıyordum ben size; ve onların nasıl davrandıklarını birbirine!”

BULAŞICI BARIŞ

Çiçek basmış bir dal, komşu dala, “Sıkıcı, boş bir gün,” dedi. Ve komşu dal da, “gerçekte öyle, boş ve sıkıcı bir gün.” diye karşılık verdi ona.

Tam bu sırada bir serçe kondu bu dallardan birine, bir başka serçe de bitişik dala.

Serçelerden biri, “Eşim beni terk etti,” diye şakıdı.

Öbürü, “Benimki de çekip gitti; ve biliyorum, dönmeyecek. Umurumdaydı sanki?” diye karşılık verdi.

Bu iki serçe bu teraneyi sürdürerek karşılıklı cıvılamayı uzattılar. Fakat nasıl olursa, iş birbirlerini paylamaya vardı ve derken, serçeler, bayağı hırgür sayılabilecek bir laf kavgasına giriştiler.

Tam işte o sırada, havadan süzülerek iki başka serçe geldi ve birbiriyle çekişen önceki serçelerin yanına konuverdi. Kavgaya hemen dindi, barış havası doldurdu ortalığı.

Sonra da, bu dört serçe çiftler halinde uçup gittiler.

Ve ilk dal, komşusuna, “Eh işte,” dedi, “yaratıcı soluğun güçlü zikzaklarından birine tanık olduk demin.” Komşu dalsa, “Ne kadar derin yorumlar yaparsan yap bu güzel gün ve bu barış havası için kulağa abartılı gelmiyor,” diye karşılık verdi. “Ve, sevindirici olan,” diye devam etti, “iki serçenin şimdi barış ve huzur içinde olmaları. Bana öyle geliyor ki, eğer yukarıdakiler barış içindelerse, aşağıdakiler de barışa hazır oluyorlar. Biraz bana doğru sallanıp da serinlik yapar mısın?”

Beriki, “Oh, elbette, barış için memnuniyetle. Şunun şurasında kaç gün kaldı, baharın bitmesine!” dedi ve komşusunu muhabbetle kucaklamak istercesine, coşkuyla sallanmaya, serinlik üflemeğe başladı.

GÖLGE

Haziranın sıcak günlerinden birinde, bir ot, başını çevirip, karaağacın gölgesine, “İkide birde bir sağa, bir sola gidip geliyor, beni rahatsız ediyorsun,” demiş.

Karaağacın gölgesi ise, “Yoo,” diye karşılık vermiş, “yoo, bunu yapan ben değilim. Başını kaldır da şöyle yukarı, göğe doğru bir bak bakalım. Orada, rüzgârla bir sağa, bir sola, yerle gök arasında salınıp duran bir ağaç var.”

Ve ot başını yukarı kaldırıp bakınca, gerçekten de orada bir ağaç olduğunu ilk defa görmüş. Ve kendi kendine, “Vay be, işe bak, benden büyük bir ot varmış şu küçük dünyada,” demiş ve gömülmüş sessizliğe.

YETMİŞLİK KADIN

Genç şair, prensese, “Seviyorum sizi,” demiş. Prenses de ona, “Ben de seni seviyorum, çocuğum,” diye cevap vermiş.

“Ama ben sizin çocuğunuz değilim,” demiş genç şair hemen, “ben bir yetişkin adamım ve sizi bir kadın olarak seviyorum, bir ana olarak değil.”

Prenses, “Ben,” diye açıklamış, “oğulların ve kızların anasıyım; onlarda oğulların ve kızların babaları, anaları durumundalar. Benim torunlarımın en küçüğünden bile daha gençsin sen.”

Ve genç şair yine, “Yine de seviyorum sizi,” demiş.

Aradan çok zaman geçmemiş, prenses ölmüş. Fakat onun son nefesi, toprağın daha büyük nefesiyle geri alınmadan önce, “Benim sevgili ve sahici oğlum, genç şairim benim,” diye fısıldamış, “bir gün belki yine karşılaşırız, kim bilir. Umuyorum ki, yetmiş yaşında olmam o zaman.”

TANRI'YI BULMAK

İki yolcu bir vadide yol alırken, biri parmağıyla dağın yamacını göstererek, öbürüne, “Oradaki çilehaneyi görüyor musun,” dedi, “uzun zamandır, dünyadan el etek çekmiş bir adam yaşıyor orada. Adamın bu dünyada Tanrı’dan başka peşinde olduğu hiç bir şey yok.”

Öteki yolcu, “Bana kalırsa, bu adam, o çilehaneyi ve oradaki yalnızlığı terk edip bizim dünyamıza dönmedikçe; bu dünyanın sevinçlerini ve acılarını bizimle paylaşmadıkça, düğünlerde, dans edenlerle dans etmedikçe, ölülerimizin tabutları önünde ağlayanlarla ağlamadıkça Tanrı’yi bulamayacak.”

Beriki yolcu, bu görüşe kalben katılıyordu, fakat yine de ihtiyatlı konuştu ve “Söylediklerine katılıyorum,” dedi, “ama bu çilehanedeki adamın da iyi bir insan olduğuna inanıyorum ben. Bir de olabilir ki, bazen iyi bir insan, yokluğuyla bile, pek çok insanın varlığıyla yaptığı görünür, gösterişli iyiliklerden daha fazlasını yapmış olur.”

Büyük bir ırmağın aktığı Kadicha vadi-sinde, iki küçük derecik karşılaşmış ve aralarında konuşmuşlar.

Biri ötekine, “Buralara kadar nasıl geldin, dostum, nasıldı teptiğin yol?” diye sormuş.

Öteki, “Benim geldiğim yol, doğrusu, çok engebeliydi,” diye cevap vermiş, “değirmenin çarkı kırıldı ve sık sık beni yolumdan çevirip kendi arazisine yönlendiren çiftlik sahibi de öldü. Buralara varmak için, güneşte oturup gevşemekten başka bir iş yapmayan insanların artıkları, döküntüleri arasından sızıp da yol alayım derken çekmediğim kalmadı. Peki, ya senin yolun nasıldı, kardeş?”

Beriki, “Benimki apayrı bir yoldu,” diye başlamış, “mis gibi kokan çiçeklerin, kibar mı kibar salkım söğütlerin arasından şırıldayarak indim tepelerden. Yol boyunca erkekler ve kadınlar gümüş kaplarıyla doldurup içtiler sularımdan. Gül rengi ayacıklarıyla sığ yerlerimde dolaştı küçük çocuklar. Ve kıyıları boyunca hep şen kahkahalar ve bahar şarkıları dinleyerek geldim buraya kadar. Senin yolunun öyle pek de şenlikli olmaması ne kadar üzücü!”

Bu övüngen derecik sözlerini bitirince, vadinin asıl sahibi olan ırmak gür bir sesle, “Haydi bakalım, çocuklar,” diye çağırmış bu iki dereciği, “haydi bakalım, lafı bırakın, katılın sularıma, denize gidiyoruz. Girin sularıma şimdi, bana katılın bir an önce; çünkü benim içimde unutacaksınız acı ya da tatlı bütün yol hatıralarınızı. Sokulun bağrıma, karışın sularıma. Deniz anamızın karnına vardığımızda, orada siz de unutacaksınız, ben de, yolda başımızdan geçen her şeyi.”

İKİ AVCI

Mayıs ayının günlerinden bir gün, Neşe ile Keder bir gölün kıyısında karşılaştılar. Birbirlerine selam verdiler ve sessiz, durgun suyun yanında oturup sohbete başladılar.

Neşe, yeryüzünün her yanına saçılmış güzellikten, hayatın ormanlardaki, dağlardaki, vadilerdeki gündelik harikalarından ve sabahtan akşama kadar varlığın her dokusundan, her biçiminden saçılan ışıktan, yükselen ezgilerden söz etti.

Keder'e gelince, o da konuştu ve Neşe'nin anlattıklarına katıldığını söyledi; çünkü o da biliyordu belli saatlerin büyüsunü ve bu büyüsunün uyandırdığı güzellik duygusunu. Kirlardan, dağlardan ve vadilerden Mayıs ayının geçişini anlatırken Keder de gerçekten etkileyiciydi.

Neşe ile Keder uzunca bir zaman buna benzer güzel şeyler üzerinde konuşmayı sürdürdüler ve bildikleri her şeyde hem fikir olduklarını gördüler.

O sırada gölün karşı kıyısından iki avcı geçiyordu. Bu avcılar gölün beriki yakasına bakınca, iki avcıdan biri, "Şu karşıdaki iki kişi kim acaba?" diye sordu. Öteki avcı, "İki kişi mi dedin? Ben orada sadece bir tek kişi görüyorum," dedi.

Birinci avcı, “Yok canım, iki kişi var orda,” dedi.

İkincisi avcı, “Benim orada görebildiğim sadece bir kişi,” diye direndi, “nitekim göldeki yansı da tek, sadece bir kişiye ait,” diye karşılık verdi.

“Yok,” dedi, “birinci avcı, orada iki kişi var ve sudaki yansılar da öyle,” diye ısrar etti.

Fakat ikinci avcı tekrar, “Hayır, ben sadece bir tek kişi görüyorum orada,” dedi.

Birinci avcı, “Olamaz,” dedi, “açıkça görüyorum ben, iki kişi var orada.”

Bugün bile hâlâ o avcılardan birinin çift olarak gördüğü şeyin tek olduğunu söylüyor öteki. Ve çift gören avcı öteki için, “Arkadaşım bir çeşit kör galiba,” diye geçiriyor içinden.

BİR BAŞKA YOLCU

Bir keresinde yollarda, benim gibi, işi, tozlu yolları tepmek olan bir başka yolcuya rastladım. Oldukça kısa boylu ve biraz kaçık biriydi, bu. Çünkü yol boyunca şunun gibi tuhaf şeyler anlatıp durdu bana: “Ben serseri bir gezginim, tamam, fakat çoğu zaman cücelerin arasında dolaşmışım gibi geliyor bana. Ve benim başım ötekilerden yetmiş dirsek boyu daha yakın olduğu için göğsü, çok yüksek ve özgür düşünceler esiyor benim kafamda.

“Fakat gerçek şu ki, ben insanların arasında değil de, insanların üstünde yürüdüğüm için, onların tek görebildiği şey, benim onların açık arazilerinde bıraktığım ayak izleri oluyor.

“Ve benim ayak izlerimin biçimi ve büyüklüğü konusunda sık sık aralarında tartıştıklarına ve bir türlü anlaşılmadıklarına tanık oluyorum. Çünkü bazıları var ki, bunlar, ayak izlerim için, ‘Bu izler, çok uzak geçmişten dünyayı gezmeye gelen ve sonra geldiği yere dönen bir mamutun ayak izleri’ diyorlar. Bazıları da var ki, ‘Yok canım,’ diyorlar, bunlar, uzak yıldızlardan dünyamıza düşen gök taşlarının açtığı oyuklara benziyorlar.’

“Fakat, her iki yorumun sahipleri de, kuşkusuz, yanılıyorlar. Çünkü, pekâla sen de görüyorsun ki, yol arkadaşım, bunlar, bir yolcunun ayak izlerinden başka bir şey değiller.”

kapi no: 280
edebiyat: 74

ISBN: 978-605-4322-92-3

